

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Αθήνα 04.08. 2020
Αριθμ. Πρωτ.:735/308274

Προς:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
1. Τμήμα Αναφορών
2. Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Χορήγηση ενίσχυσης de minimis σε ελαιοπαραγωγούς των περιοχών Πτελεού και Αχιλλείου Μαγνησίας»

ΣΧΕΤ:

- 1. Η ΠΑΒ 434/28-11-2019**
- 2. Η ΠΑΒ 441/28-11-2019**
- 3. Η ΠΑΒ 449/12-12-2019**
- 4. Η Ερώτηση 2286/29-11-2019**

Απαντώντας στις παραπάνω Αναφορές και στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Α. Παπανάτσιου, Χ. Μπουκώρος, Κ. Μαραβέγιας και Α. Μεϊκόπουλος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 186 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α'87), η κατάρτιση, ο συντονισμός, η εποπτεία και ο έλεγχος του προγράμματος, είναι αρμοδιότητες που ανήκουν στις Περιφέρειες και τις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) της χώρας με τις Διευθύνσεις τους. Επιπλέον, στο ίδιο άρθρο αναφέρεται ότι: «*Η επισημάνση και παρακολούθηση της εξέλιξης εχθρών και ασθενειών των καλλιεργειών και εφαρμογή μέτρων για την αντιμετώπισή τους*» ανήκουν επίσης στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Π.Ε. της χώρας. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΔΑΟΚ, στο τέλος του Προγράμματος Δακοκτονίας και έγκαιρα πριν από την έναρξη της συγκομιδής του ελαιόκαρπου, όταν διαπιστώσουν ότι οι κλιματολογικές συνθήκες (θερμοκρασία, σχετική υγρασία) είναι ευνοϊκές για την ανάπτυξη και εξέλιξη δακοπροσβολών, εκδίδουν Δελτίο Τύπου και ενημερώνουν για τη λήξη των ψεκασμών και τη λήψη μέτρων από τους ελαιοπαραγωγούς για την προστασία της ελαιοπαραγωγής.

Για την Π.Ε. Μαγνησίας, τα διαθέσιμα κατάλληλα αποθέματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων για χρήση στο Πρόγραμμα Δακοκτονίας έτους 2019, όσον αφορά στις ελκυστικές ουσίες στο σύνολό τους, ήταν επαρκή για τέσσερις ψεκασμούς και τα εντομοκτόνα στο σύνολό τους ήταν επαρκή για τρεις ψεκασμούς. Οι ανάγκες σε υλικά για την Τοπική Κοινότητα Αχιλλείου υπερκαλύφθηκαν με τα αποθέματα αυτά έως τις αρχές Οκτωβρίου που η αρμόδια ΔΑΟΚ παρέλαβε και το σύνολο των υλικών δακοκτονίας προμήθειας έτους 2019, οπότε και οι ψεκασμοί συνεχίστηκαν κανονικά.

Πέραν όλων των παραπάνω, οι ιδιαίτερες κλιματικές συνθήκες που επικράτησαν στη Χώρα τα τελευταία χρόνια, ήταν η αιτία και για την ανάπτυξη όψιμων μυκητολογικών προσβολών στον ελαιοκαρπο, υποβαθμίζοντας σημαντικά την ποιότητα του παραγόμενου ελαιολάδου. Η αντιμετώπιση του συγκεκριμένου προβλήματος αποτελεί μία νέα πρόκληση για την ελαιοπαραγωγή της Χώρας και τους παραγωγούς, προκειμένου να προστατευτεί αποτελεσματικά το εθνικό μας προϊόν. Ειδικότερα, κατά τη φετινή ελαιοκομική περίοδο, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έλαβε γνώση του προβλήματος των προσβολών από τον μύκητα *Gloeosporium olivarum*, ο οποίος προκαλεί την ασθένεια γλοιοσπόριο στον ελαιοκαρπο, που θεωρείται μία από τις σοβαρότερες και πλέον καταστρεπτικές ασθένειες των καρπών της ελιάς. Εμφανίζεται σε ελαιοκομικές περιοχές της Ελλάδος, στις οποίες επικρατεί υψηλή υγρασία, επιφέροντας μείωση της παραγωγής έως και 100%. Μέχρι πρόσφατα η ασθένεια εμφανιζόταν κυρίως στη Δυτική Ελλάδα, Εύβοια, Κέρκυρα και Λέσβο, όπου οι περιβαλλοντικές συνθήκες ευνοούν την ανάπτυξη της ασθένειας.

Αναφορικά με την αποζημίωση των παραγωγών για ζημιές στις καλλιέργειές τους από εντομολογικές και μυκητολογικές προσβολές, σημειώνεται ότι αυτές δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛ.Γ.Α. και ως εκ τούτου δεν αποζημιώνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό Ασφάλισης Φυτικής Παραγωγής. Επομένως οι ζημιές που προξενήθηκαν το 2019 στις ελαιοκαλλιέργειες διαφόρων περιοχών της χώρας, όπως στην ευρύτερη περιοχή της Π.Ε. Μαγνησίας, κυρίως από τον δάκο αλλά και από το γλοιοσπόριο, δεν καλύπτονται ασφαλιστικά και δεν μπορούν να τύχουν αποζημίωσης.

Ωστόσο, οι ανωτέρω ζημιές θα μπορούσαν να ενταχθούν σε πρόγραμμα Κρατικών Οικονομικών Ενισχύσεων (ΚΟΕ) αρμοδιότητας ΠΣΕΑ, όπου απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ζημιά να οφείλεται σε θεομηνίες ή δυσμενείς συνθήκες και οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν, διότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα για τον σκοπό αυτόν. Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου να τεκμηριωθεί η σοβαρότητα των ζημιών, θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι οι εν λόγω προσβολές έχουν αποκτήσει επιδημικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να πληγεί μία ευρύτερη περιοχή σε τέτοιον βαθμό ώστε να υπάρχει αντίκτυπο στην οικονομία αυτής.

Για τον σκοπό αυτόν, έχει οριστεί ένα κατώφλι ζημιάς, πέρα από το οποίο θεωρείται ότι η συγκεκριμένη ζημιά μπορεί να ενταχθεί σε καθεστώς ενισχύσεων. Το κατώτατο αυτό όριο έχει καθοριστεί στο 30% των ομοειδών ειδών του νομού-Π.Ε. σε σχέση με τη μέση απόδοση των προηγούμενων τριών ετών, με βάση τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας, τα οποία συλλέγονται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) τον επόμενο χρόνο της συγκομιδής και δίνονται μετά από επεξεργασία στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Επίσης, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι δεν υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αντιμετώπισης των προσβολών.

Επιπρόσθετα, και σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό του ΕΛ.Γ.Α. θα πρέπει να ισχύουν και τα κάτωθι:

- α) να τεκμηριώνεται επιστημονικά από επιτροπή, η οποία ορίζεται από το ΥΠΑΑΤ, ότι η απώλεια της παραγωγής είναι αποτέλεσμα μίας δυσμενούς καιρικής συνθήκης (απαραίτητη προϋπόθεση για έναρξη της διαδικασίας),
- β) τα επίσημα μετεωρολογικά στοιχεία να επιβεβαιώνουν τον χαρακτηρισμό των καιρικών συνθηκών ως δυσμενών,
- γ) να εγκριθεί η δαπάνη αντιστάθμισης των ζημιών από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και
- δ) να έχει ακολουθηθεί η σωστή καλλιεργητική τεχνική και να έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποφευχθεί η ζημιά και η εξάπλωσή της.

Από την άλλη μεριά, η χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) ρυθμίζονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1408/2013 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 316/2019 της Επιτροπής, ως εξής:

1. Το σωρευτικό ποσό των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών, δεν δύναται να υπερβαίνει το εθνικό ανώτατο όριο που καθορίζεται στο Παράρτημα Ι του εν λόγω Κανονισμού και ανέρχεται σε 134.272.042€ και κατά παρέκκλιση σε 161.126.460€ σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ του Κανονισμού.
2. Το ύψος ενίσχυσης ανά ενιαία επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 20.000 € και κατά παρέκκλιση το ποσό των 25.000 € σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών.
3. Θεσπίζεται η, προς το παρόν προαιρετική, δημιουργία και χρήση κεντρικού μητρώου εκ μέρους των κρατών μελών προς επαλήθευση της μη υπέρβασης των ατομικών και εθνικών ανώτατων ορίων που ισχύουν για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Επισημαίνεται ότι, η δημιουργία του εν λόγω μητρώου είναι υποχρεωτική για όσα κράτη μέλη επιλέξουν υψηλότερο ατομικό και εθνικό ανώτατο όριο ενίσχυσης.
4. Η περίοδος ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1408/2013 παρατείνεται μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2027.

Επιπλέον, για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1408/2013, απαιτούνται:

- α) η ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την αναγνώριση της ανάγκης χορήγησης της εν λόγω ενίσχυσης και
- β) ο υπολογισμός του συνολικού ποσού που θα χορηγηθεί.

Περαιτέρω, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, για τον εκσυγχρονισμό του εθνικού Προγράμματος Δακοκτονίας, χρηματοδοτεί το έργο NT4D που αφορά στην πιλοτική εφαρμογή νέων διαθέσιμων τεχνολογιών, εφαρμογών και επιστημονικών δεδομένων, το οποίο συντονίζεται από το Ινστιτούτο Ελιάς Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Στην παρούσα φάση διενεργούνται προκαταρτικές δράσεις, όπως:

- 1) καταγραφή του δρομολογίου των γεωργικών ελκυστήρων (κατά τον ψεκασμό) και των παγιδοθετών, με χρήση ελεύθερα διαθέσιμων εφαρμογών κινητής τηλεφωνίας,
- 2) αυτόματη καταγραφή δακοσυλλήψεων με ηλεκτρονικές παγίδες και
- 3) μεταφορά δεδομένων σε πραγματικό χρόνο σε ερευνητικά εργαστήρια του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ για περαιτέρω επεξεργασία.

Επιπλέον σημειώνεται ότι, το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ συμμετέχει στο έργο Εμβληματική Δράση «οι Δρόμοι της Ελιάς» Υπόεργο ΙΙ «Βιώσιμη φυτοπροστασία της ελιάς με εφαρμογή σύγχρονων τεχνικών» - Φυτοπροστασία, με φορέα χρηματοδότησης τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στο πλαίσιο της προσπάθειας ανεύρεσης εναλλακτικών μεθόδων και μέσων για την αντιμετώπιση του δάκου, αλλά και τον εκσυγχρονισμό της δακοκτονίας. Αποτελέσματα της έρευνας, όπως η μειωμένη ελκυστικότητα των χρησιμοποιούμενων υδρολυμένων πρωτεϊνών στους δολωματικούς ψεκασμούς συγκριτικά με τη μεγάλη υπολειμματική διάρκεια των εντομοκτόνων, αλλά και η μείωση της ψεκαζόμενης ποσότητας ανά μεταχειριζόμενο δένδρο η οποία βρέθηκε εξίσου αποτελεσματική με την εφαρμοζόμενη σήμερα, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου (<http://www.nagref-cha.gr/>) και διαχέονται σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, μέσω ημερίδων, συναντήσεων, συνεδρίων, ομιλιών, ενημερωτικών φυλλαδίων κ.ά.

Ταυτόχρονα πρέπει να επισημανθεί και το γεγονός ότι, η τιμή παραγωγού του ελαιολάδου τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, διαμορφώνεται ελεύθερα με βάση την προσφορά και τη ζήτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό της. Για την ενίσχυση όμως της διαπραγματευτικής δύναμης των ελαιοπαραγωγών, ισχύει ό,τι και για όλους τους παραγωγούς του πρωτογενούς αγροτικού τομέα, ήτοι η δυνατότητα δημιουργίας

ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών, μέσω των οποίων πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, συλλογικά η διαπραγμάτευση των τιμών των προϊόντων, καθώς και δημιουργίας Συνεταιρισμών.

Για την ενδυνάμωση του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης, και επομένως και του κλάδου του ελαιολάδου, η νέα πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει σαφή στρατηγική, η οποία αφορά, μεταξύ άλλων, τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας που διέπει τις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις. Ειδικότερα, σύμφωνα και με το από 11.12.2019 σχετικό Δελτίο Τύπου του Υπουργείου, σημειώνεται ότι συντάχθηκε και κατατέθηκε τροπολογία με την οποία οριοθετείται η νομική μορφή των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων στο σύνολό τους, ενώ ρυθμίζονται και καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναγνώρισής τους, βελτιώνοντας έτσι σαφώς τα όσα προέβλεπε σχετικά το άρθρο 34 του ν. 4384/2016 (Α'78), το οποίο ίσχυε μέχρι σήμερα.

Η τροπολογία αυτή κρίθηκε αναγκαία και κατάλληλη γιατί υποστηρίζει το αντίστοιχο εθνικό σχέδιο ανάπτυξης κάθε κλάδου για πρωτοβουλίες έρευνας και καινοτομίας για τα εκπροσωπούμενα αγροτικά προϊόντα. Η ως άνω τροπολογία αποτελείται από συνολικά έξι άρθρα, στα οποία οριοθετείται η νομική μορφή των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων, ρυθμίζονται και καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναγνώρισής τους και η αντιπροσωπευτικότητά τους και θεσμοθετούνται οι δυνατότητες χρηματοδότησής τους από κρατικές πιστώσεις για την ενίσχυση του έργου τους.

Υπενθυμίζεται ότι, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με απόφασή του από τις 26 Αυγούστου 2019 είχε καταργήσει προγενέστερη Υπουργική Απόφαση (της 20ης Ιουνίου 2019), η οποία αφορούσε, σύμφωνα με τον τίτλο της, «συμπληρωματικά μέτρα για τις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις σε εθνικό επίπεδο», μετά τη σχετική δέσμευση που είχε αναλάβει στη συνάντησή του με εκπροσώπους του συντονιστικού οργάνου των Διεπαγγελματικών, στις 20 Αυγούστου, οι οποίοι είχαν επισημάνει ότι η εκείνη η απόφαση υπεγράφη εν αγνοία τους και χωρίς να έχει προηγηθεί διαβούλευση, ενώ είχαν εκφράσει για μία ακόμη φορά τη διαφωνία τους με τις ρυθμίσεις της.

Τέλος επισημαίνεται ότι, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη του τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ελαιοκαλλιεργητές της χώρας, με παρέμβασή του στην τακτική σύνοδο του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου στις Βρυξέλλες:

- ανέδειξε τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ελαιοκαλλιεργητές της Ελλάδας εξαιτίας, μεταξύ άλλων, των ακραίων καιρικών φαινομένων, απόρροια της κλιματικής αλλαγής,
- υπογράμμισε ότι «οι ελαιοπαραγωγοί βλέπουν το εισόδημά τους να αφανίζεται για δεύτερη συνεχή χρονιά» και
- κάλεσε την Επιτροπή να συνεκτιμήσει τα δεδομένα και να εξετάσει εναλλακτικές ενίσχυσης του τομέα για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Βουλευτή κα Α. Παπανάτσιου
2. Βουλευτή κ. Χ. Μπουκώρο
3. Βουλευτή κ. Κ. Μαραβέγια
4. Βουλευτή κ. Α. Μεϊκόπουλο